

Volkerenmoord op Jezidi's in kaart gebracht

Het is zeker volkerenmoord en het bewijs stapelt zich op. Valeria Cetorelli en collega's presenteren de eerste surveygegevens over de aantallen Jezidi-slachtoffers van de IS-aanval op Sinjar in augustus 2014.

Foto: European Commission DG ECHO/Flickr

In de zomer van 2014 overrompelde Islamitische Staat (IS) de provincie Nineveh in Noord-Irak. In een poging om het gebied te zuiveren van niet-islamitische invloeden werden de daar wonende religieuze minderheidsgroepen het doelwit van gewelddadige actie. Vooral de Jezidi-gemeenschap van ongeveer 400.000 zielen rond de stad Sinjar, die een lange geschiedenis van vervolging kent, werd bruto getroffen. In 2016 stelde een speciale onderzoekscommissie van de Verenigde Naties vast dat hier sprake was van bewuste genocide door IS. Over de ware omvang ervan bestaat echter nog steeds onduidelijkheid. Met behulp van demografische methodes probeerden de onderzoekers een tipje van de sluier op te lichten.

De IS-aanval op de stad Sinjar en het omliggende gebied begon op 3 augustus 2014 en dwong de Jezidi's om toevlucht te zoeken op de berg Sinjar. Tienduizenden Jezidi's zaten op de berg gevangen bij temperaturen van boven de 50 graden. De meesten van hen werden tussen 9 en 13 augustus via een veiligheidskorridor door Koerdische milities ontzet.

Zo'n drie jaar na de aanval op Sinjar verblijft de grote meerderheid van Jezidi's als ontheemden in de Koerdische gebieden van Irak. Om een schatting te maken van het aantal vermoorde of gekidnapte slachtoffers, ondervroeg een groep onderzoekers in november en december 2015 een groep van 1.300 in de vluchtelingenkampen verblijvende Jezidi-huishoudens. Uiteraard kende het onderzoek methodologische beperkingen, zoals het trekken van conclusies op basis van een beperkte steekproef en onzekerheid over de precieze omvang en samenstelling van de betreffende bevolkingsgroep ten tijde van

de aanval. Hun schattingen van de aantallen slachtoffers komen volgens de onderzoekers echter goed overeen met andere gegevens zoals de slachtofferlijsten van plaatselijke autoriteiten en mensenrechtenorganisaties.

Slachtoffers, vooral kinderen

Op basis van de verzamelde gegevens schatten de onderzoekers dat in die paar dagen in augustus 2014 zo'n 9.900 Jezidi's werden vermoord of gekidnapte. Dit komt overeen met ongeveer 2,5 procent van de totale Jezidi-bevolking ter plekke. Ongeveer 3.100 van deze slachtoffers vonden de dood: ruwweg de helft hiervan werd geëxecuteerd, onthoofd of verbrand, terwijl de overigen omkwamen door ontberingen, gebrek aan water en voedsel en/of verwondingen tijdens het beleg van Sinjar.

Naar schatting 6.800 Jezidi's werden ontvoerd door IS, waarvan een derde ten tijde van het onderzoek nog steeds was vermist. Overlevenden brachten gruwelijke verhalen over gedwongen bekerings, martelingen en (seksuele) slavernij naar buiten. Bijna 1 procent van alle gezinnen uit de steekproef werd vrijwel volledig uitgeroeid dan wel ontvoerd maar kon toch in het onderzoek worden betrokken omdat tenminste één gezinslid aan IS wist te ontkomen. Dit doet vermoeden dat de slachtofferschattingen van de onderzoekers nog aan de lage kant zijn omdat er in een onbekend aantal gevallen geen overlevend gezinslid was die de wereld kon doen van de gruwelijkheden.

Alhoewel de moord op de Jezidi's plaats vond zonder aanzien des persoons, stelden de onderzoekers vast dat vooral kinderen onder de 15 jaar het slachtoffer werden. Het waren bijna

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Nico van Nimwegen, hoofdredacteur Ingrid Esveldt, eindredacteur Harry van Dalen, redacteur Peter Ekamper, (web)redacteur Fanny Janssen (RUG), redacteur Jaap Oude Mulders, redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage (070) 356 52 00
Telefoon	
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Abonnementen	gratis
Basisontwerp	Harmine Louwé
Druk	www.up-score.nl

allemaal kinderen die op de berg Sinjar het leven lieten tijdens het beleg. En vergeleken met volwassenen lukte het ook veel minder kinderen om aan ontvoering door IS te ontsnappen.

Verdere actie

Samen met ander bewijsmateriaal levert het huishoudensonderzoek in de Jezidi-kampen ondersteuning aan verdere juridische actie van de internationale gemeenschap naar deze volkerenmoord. De onderzoekers spreken ook de hoop uit dat hun onderzoek zal bijdragen aan de bewustwording over de kwetsbare positie van deze bevolkingsgroep.

Nico van Nimwegen, vertaling en bewerking van het artikel van V. Cetorelli, I. Sasson, N. Shabila en G. Burnham (2017): "ISIS genocide of the Yazidi religious minority of Sinjar, Iraq", N-IUSSP, IUSSP's online news magazine, juni 2017.

LITERATUUR:

- Cetorelli, V., I. Sasson, N. Shabila en G. Burnham (2017), Mortality and kidnapping estimates for the Yazidi population in the area of Mount Sinjar, Iraq, in August 2014: A retrospective household survey. *PLoS Med* 14(5): e1002297.